

Број: 1521

Датум: 13.06.2019. године

АНАЛИЗА РАДА И КОРИШЋЕЊА ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ БРАНИЧЕВСКОГ ОКРУГА ЗА 2018. ГОДИНУ

ОРГАНИЗАЦИЈА И РАД ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ НА НИВОУ ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ БРАНИЧЕВСКОГ ОКРУГА

1.1. Организациона структура

На територији Браничевског округа здравствена заштита становништва се обезбеђује на примарном нивоу организације здравствене службе, односно у домовима здравља, као и на секундарном нивоу, односно у општим болницама. Примарни ниво, представља први професионални ниво здравствене заштите који подразумева заштиту првог контакта, место где се пружа медицинска заштита (дијагноза, лечење и рехабилитација), као и низ активности које се односе на унапређење и очувања здравља и спречавања обољења.

На територији Браничевског округа примарни ниво заштите у 2018. години обезбеђивали су самостални домови здравља: Велико Градиште, Голубац, Жабари, Жагубица, Кучево, Мало Црниће, Петровац на Млави и Пожаревац са Огранком Костолац.

1.2. Показатељи функционисања примарне здравствене заштите на територији Браничевског округа

Основни показатељи функционисања примарне здравствене заштите су: покривеност и обезбеђеност популације здравственом заштитом, коршћење примарне здравствене заштите, оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити као и показатељи садржаја рада, квалитета и ефикасности.

1.2.1. Покривеност и обезбеђеност популације

Просечна удаљеност институција примарне здравствене заштите од корисника на територији Браничевског округа креће се око 10 км, док је проценат популације за коју је обезбеђена ПЗЗ одговара укупном броју становника за територију округа (према Процени броја становника РЗС Србије на дан 30.06.2017. године, 170.207 становника).

Од укупног броја радника запослених на неодређено време, којих је 952 на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, на дан 31.12.2018. године, њих 80,15% су здравствени радници и сарадници а 19,85% су административни и технички радници, што није у складу са новим Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама, где је дефинисан удео немедицинских радника у примарној здравственој заштити до 15,0% (табела 1).

	РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.zzjzpo.rs, e- mail: zavodpo0311@mts.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913	
--	---	--

Табела 1. Запослени на неодређено време у домовима здравља Браничевског округа на дан 31.12.2018. године*

Дом здравља	ВИСОКА СТРУЧНА СПРЕМА							Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Стом. сестра/техничар	Немед. радници	УКУПНО
	ЛЕКАРИ			Стомато.	Фарм./Биохем.	Здрав. сарад.	УКУПНО					
	Свега	Опште медицине	Спец.									
В. Градиште	24	8	16	3	0	0	27	6	39	3	20	95
Голубац	12	4	8	2	0	0	14	4	26	2	11	57
Жабари	11	8	3	1	1	0	13	1	28	2	15	59
Жагубица	18	8	10	2	0	1	21	11	41	2	14	89
Кучево	18	12	6	2	0	1	21	4	36	2	18	81
М. Црниће	12	10	2	3	0	0	15	1	28	4	13	61
Петровац	23	16	7	5	0	2	30	5	37	7	22	101
Пожаревац	71	22	49	17	0	5	93	31	193	16	76	409
Свега	189	88	101	35	1	9	234	63	428	38	189	952

*(Табела 6. Укупан кадар у здравственим установама ПЗЗ на дан 31.12.2018. године)

Од укупног броја здравствених радника и сарадника (763) који су запослени на неодређено време на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, њих 30,67% су са високом стручном спремом а 69,33% са вишом и средњом стручном спремом (табела 1.).

1.2.2. Коришћење примарне здравствене заштите

Коришћење примарне здравствене заштите на територији Браничевског округа посматрано је кроз: број прегледа/посета на једног становника/корисника и стопу коришћења.

Посматрајући рад и посете по службама у 2018. години, свих домова здравља Браничевског округа, анализа је показала да:

У оквиру *службе за здравствену заштиту предшколске деце* на нивоу Браничевског округа, у 2018. години, код лекара ван саветовалишта остварено је у просеку 7,8 посете на једно предшколско дете, а у саветовалишту је било 1,5 посете по једном детету док је код осталих медицинских радника било у просеку 1,7 посета по једном детету.

У *служби за здравствену заштиту школске деце* на нивоу Браничевског округа, у 2018. години било је у просеку 5,1 посета код лекара по једном школском детету и 1,0 посета код осталих медицинских радника.

У *служби за здравствену заштиту жена* на нивоу Браничевског округа, у 2018. години било је у просеку 0,42 посета код лекара ван саветовалишта, просечно 8,7 посета лекару у саветовалишту за труднице и 0,1 посета саветовалишту жена генеративног доба (од 15 до 49 година), док је просечан број посета осталим медицинским радницима био 0,25 посете на једну жену.

У *служби опште медицине* на нивоу Браничевског округа, у 2018. години реализовано је код лекара у просеку 4 посете по једном одраслом кориснику а код осталих медицинских радника 3 посете по једном кориснику.

У служби здравствене заштите радника на нивоу Браничевског округа, у 2018. години остварено је код лекара у просеку 3,8 посета по једном запосленом/кориснику и код осталих медицинских радника 2,8 посета по једном запосленом/кориснику.

У служби здравствене заштите из области денталне медицине на нивоу Браничевског округа, у току 2018. године било је у просеку 0,45 посета стоматологу по једном становнику/кориснику, реализовано 0,07 пломбирања зуба по једном становнику и извађено је 0,06 зуба на једног корисника, док је протетских радова урађено 7,2 на 1000 одраслих становника.

Табела 2. Посете по службама остварене у оквиру домова здравља Браничевског округа 2018. године

Дом здравља	ПОСЕТЕ											УКУПНО
	зз предшколске деце		зз школске деце		зз жена		зз одраслих		зз радника		Дентална зз	
	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	Стоматол. ординација	
В. Градиште	8578	2670	11258	2074	5171	2043	64760	71882	0	0	9293	177729
Голубац	3585	380	3820	669	2563	697	34526	17922	0	0	4337	68499
Жабари	3864	1059	3535	526	2326	236	35537	23156	0	0	1695	71934
Жагубица	4256	902	6343	1379	4334	443	46728	29339	0	0	5762	99486
Кучево	4142	424	6983	717	3636	1915	73497	50433	0	0	2978	144725
М. Црниће	3820	433	5566	581	1780	723	41391	24334	0	0	5566	84194
Петровац	12603	758	14780	1516	8649	6839	68766	24972	22683	7632	11302	180500
Пожаревац	43865	8693	43890	8277	17272	5167	111246	69372	93979	73350	36224	511335
СВЕГА	84713	15319	96175	15739	45731	18063	476451	311410	116662	80982	77157	1338402

Стопа коришћења примарне здравствене заштите, посматрана је као збир свих посета службама примарне здравствене заштите (посете лекару, саветовалишту, осталим медицинским радницима и стоматолошкој служби) (табела 2.), у односу на укупан број становника. На основу такве анализе показало се да је на територији Браничевског округа сваки становник у 2018. години, у просеку, имао 7,9 посета службама примарне здравствене заштите на годишњем нивоу.

1.2.3. Оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити

Оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити на територији Браничевског округа анализиран је кроз укупан број посета по једном лекару, као и броја становника по једном лекару у примарној здравственој заштити.

Оптерећеност медицинских радника свих домова здравља Браничевског округа по службама у 2018. години приказана је у табели 3.

Табела 3. Оптерећеност медицинских радника примарне здравствене заштите по службама на територији Браничевског округа у 2018.години

Редни број	СЛУЖБА	Посматрани период	Просечан број посета код лекара*	% од дефинисаних мера извршења	Просечан број посета код осталих мед.радника
1.	Здрав. заштита предшколске деце	годишње	4706,3	74,7 (6300)	478,7
		дневно	22,4		2,3
		у једном сату	3,2		0,3
2.	Здрав. заштита школске деце	годишње	4579,8	72,7 (6300)	629,6
		дневно	21,8		3,0
		у једном сату	3,1		0,4
3.	Здрав. заштита жена	годишње	2858,2	45,4 (6300)	694,7
		дневно	13,6		3,3
		у једном сату	1,9		0,5
4.	Здрав. заштита одраслих	годишње	5740,4	78,1 (7350)	1999,3
		дневно	27,3		9,5
		у једном сату	3,9		1,4
5.	Здрав. заштита радника	годишње	8974,0	122,1 (7350)	2249,5
		дневно	42,7		10,7
		у једном сату	6,1		1,5
6.	Здрав. заштита из области денталне медицине	годишње	2269,3	92,2 (2460)	
		дневно	10,8		
		у једном сату	1,5		

*Просечан број посета код лекара односи се на посете код лекара укупно, односно збир куративних и превентивних прегледа, док се просечан број посета код осталих медицинских радника односи само на куративне услуге.

Према приказаним подацима може се рећи да је оптерећеност здравствених радника на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, пре свега лекара била највећа, као и претходне године, у служби здравствене заштите радника са 8974 прегледа годишње, односно 43 преглед дневно или 6 прегледа у једном сату. Највећа оптерећеност осталих медицинских радника посматраног округа била је такође у служби здравствене заштите радника са по 2250 посета годишње, односно 11 посета дневно или 2 посете у једном сату.

Према Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник РС” број 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013 и 16/2018), којим су дефинисане мере извршења у примарној здравственој делатности, подаци из Табеле 3. показују да су извршења лекара примарне здравствене заштите на територији Браничевског

	<p style="text-align: center;">РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.zzjzpo.rs, e- mail: zavodpo0311@mts.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913</p>	
--	--	--

округа на годишњем нивоу, у већини служби нешто нижа од дефинисаних норми (табела 3.).

Број становника по једном лекару у примарној здравственој заштити посматран је као однос укупног броја становника и броја лекара запослених на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу. На основу тако урађене анализе показало се да у Браничевском округу у просеку на једног лекара запосленог у примарној здравственој заштити долази око 901 становник ($170207/189=900,6$).

1.2.4. Рад службе лабораторијске дијагностике и хитне медицинске помоћи

У оквиру службе лабораторијске дијагностике домова здравља Браничевског округа који су рад поменуте службе приказали на нивоу ПЗЗ (ДЗ Велико Градиште, ДЗ Голубац, ДЗ Жабари, ДЗ Жагубица, ДЗ Кучево, ДЗ Мало Црниће и ДЗ Пожаревац), у 2018. години посматран је укупан број остварених услуга.

Према годишњем извештају о извршењу Плана рада за 2018. годину, службе лабораторијске дијагностике на нивоу примарне здравствене заштите Браничевског округа, оствариле су укупно 1.210.476 анализа (Заједничке опште лабораторијске услуге 132963, Опште хематолошке анализе крви 156273, Хематолошке анализе коагулације у крви, односно плазми 51130, Биохемијске анализе у крви 8637, Биохемијске анализе у серуму 675112, Биохемијске анализе у урину 316546 и Биохемијске анализе у фецесу 2778), што представља извршење од 116,92% у односу на планиране вредности.

Услуге лабораторијске дијагностике за амбулантне пацијенте ДЗ Петровац су приказане у табели која се односи на ниво секундарне здравствене заштите, заједно са услугама за стационарне пацијенте, јер је ова служба организационо смештена на секундарни ниво.

Остварени обим лабораторијских услуга по осигураном лицу (коришћење) на нивоу округа, без ДЗ Петровац износи 8,55 услуга.

У 2018. години на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, услуге лабораторије користило је укупно 82255 осигураника, што је за 17,48% мање у односу на претходну годину.

У оквиру служби Хитне медицинске помоћи на територији Браничевског округа у 2018. години, реализовано је укупно 94519 услуга, од којих су 42075 прегледи лекара (на терену 5993, први прегледи деце ради лечења 4811 и први прегледи одраслих ради лечења 31271) и 52444 дијагностичко терапијских услуга.

У поређењу са претходном годином, у оквиру посматране службе, укупан број остварених лекарских прегледа је мањи за 0,5%; а дијагностичко терапијских услуга већи за 11,8%.

На територији Браничевског округа у 2018. години, у оквиру санитетског превоза пређено је укупно 889352 километара (без медицинске пратње 617461 км и са медицинском пратњом 271891 км), што је за 5,9% више у поређењу са претходном годином.

ЗАКЉУЧАК

1. Од укупног броја запослених радника на неодређено време, на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, на дан 31.12.2018. године, било је 80,15% здравствених радника и сарадника а 19,85% административних и техничких радника, што није у складу са Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама, којим је дефинисан удео немедицинских радника у примарној здравственој заштити до 15,0%.

2. У Браничевском округу на једног лекара примарне здравствене заштите долази око 901 становник.

3. У току 2018. године у просеку, сваки становник Браничевског округа имао је око 7,9 посета службама примарне здравствене заштите.

4. На нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, у току 2018. године, највећа оптерећеност како лекара тако и осталих медицинских радника била је, као и претходне године, у служби здравствене заштите радника.

5. На основу броја извршених лабораторијских услуга, остварени обим услуга по осигураном лицу (коришћење) за ниво Браничевског округа, без ДЗ Петровац, у 2018. години, износи 8,6 лабораторијских услуга.

6. На основу броја првих прегледа остварених у служби хитне медицинске помоћи на нивоу Браничевског округа у 2018. години ($42075/170207 \cdot 1000 = 247,2$), може се рећи да је услуге хитне медицинске помоћи користило 247 лица на 1000 становника, што је за 0,82% више у односу на претходну годину.

Аналізу сачинила:
др Цвија Стојановић
специјалиста социјалне медицине

Центар за промоцију здравља,
анализу, планирање, организацију
здравствене заштите, информатику
и биостатистику у здравству

Помоћник директора
Прим. др Сузана Петровић

Завод за јавно здравље Пожаревац
В.Д. Директор
др Ана Јовановић
